



CZEGO I JAK
BĘDZIEMY SIĘ UCZYĆ?

BLANDYNA
ZAJDLER

SCENARIUSZE LEKCJI GEOGRAFII dla III etapu edukacyjnego w zakresie rozszerzonym

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2019



Redakcja merytoryczna – Anna Kasperska-Gochna
Recenzja merytoryczna – Alicja Węsierska-Kwiecień
Agnieszka Stanuszkiewicz
Katarzyna Szczepkowska-Szczęśniak
dr Beata Rola

Redakcja językowa i korekta – Altix

Projekt graficzny i projekt okładki – Altix

Skład i redakcja techniczna – Altix

Warszawa 2019

Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Tytuł lekcji

Specyficzne cechy środowiska przyrodniczego Gór Świętokrzyskich – zajęcia terenowe/wycieczka edukacyjno-krajoznawcza.

Klasa III. Blok IIDziałXIII.(1,3)

Cel: Prezentacja charakterystycznych cech środowiska przyrodniczego Gór Świętokrzyskich oraz czynników, które je ukształtowały (podsumowanie). Uczeń:

- omawia cechy rzeźby i wyjaśnia wpływ procesów wewnętrznych i zewnętrznych na ukształtowanie powierzchni tej krainy;
- porównuje krajobraz wybranych Gór Świętokrzyskich z krajobrazem pozostałych krain;
- wykazuje specyficzne cechy środowiska przyrodniczego Gór Świętokrzyskich oraz wykazuje związki między jego elementami;
- identyfikuje przyczyny istniejących różnic między krajobrazem Gór Świętokrzyskich i pozostałych gór w Polsce;
- określa główne kierunki gospodarowania w regionie;
- interpretuje dostępne zdjęcia lotnicze i satelitarne Gór Świętokrzyskich;
- stosuje busolę i GPS w ćwiczeniach terenowych, posługuje się mapami różnej treści;
- odpowiedzialnie zachowuje się w terenie zgodnie z regulaminem.

Zalecane działania praktyczne – uczeń: prezentuje zależności poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego oraz relacje człowiek–środowisko w Górach Świętokrzyskich; przedstawia wnioski i rekomendacje wynikające z analizy informacji, np. statystycznych i pozyskanych w wyniku zastosowania aplikacji GIS.

Metody/Techniki/Formy pracy: Podsumowanie wycieczki edukacyjno-krajoznawczej realizowanej metodą projektu, obejmujące etap końcowy – prezentacje.

Środki dydaktyczne: mapa ścienna fizyczna Polski, atlas, rzutnik, laptop, podręcznik, mapa turystyczna Gór Świętokrzyskich, GPS, prezentacje multimedialne, portfolio, postery, przewodniki turystyczne – tradycyjne i wirtualne, wypełnione karty pracy.

Opis przebiegu zajęć/lekcji

Faza wstępna:

- Nauczyciel przypomina cel projektu;
- Uczniowie przypominają zadania, które mieli do wykonania od etapu przygotowawczego poczynając, podział na grupy, poprzez realizację w terenie – tj. wycieczkę po Górach Świętokrzyskich, po samoocenę pracy.

Faza realizacji: Uczniowie prezentują zadania indywidualne i grupowe, które wykonywali podczas wycieczki w Góry Świętokrzyskie, tj. charakterystykę środowiska przyrodniczego i dominujących sposobów gospodarowania, w formie: prezentacji multimedialnej, przewodnika wirtualnego, portfolio, posteru w grupach: I – Przewodnicy; II – Geografowie; III – Sozolodzy; IV – Ekonomiści.

Faza końcowa – podsumowująca:

- ostateczne podsumowanie realizacji projektu przez uczniów i nauczyciela;
- samoocena i ocena pracy uczniów wg ustalonych kryteriów;
- ewaluacja wycieczki – zaprezentowanie i omówienie wyników w aspekcie praktycznych korzyści wyniesionych z realizacji zajęć w terenie przez uczniów, nauczyciela i ewentualnie osób wspierających z zewnątrz.

Komentarz metodyczny

W czasie wycieczki uczniowie w grupach mieli za zadanie dokonać oceny środowiska przyrodniczego pod kątem różnych form działalności sił przyrody. Ważnym elementem oceny nauczycielskiej powinna być rzetelna samoocena, dokonana przez uczniów wg wspólnie wypracowanych kryteriów, p...: współpraca i zaangażowanie w realizację zadań, opracowanie prezentacji o Górach Świętokrzyskich z różnych źródeł, sposób prezentacji, etc.; liczbę punktów uzyskaną z samooceny nauczyciel uwzględni przy ustalaniu oceny za realizację całości; grupa z wysoką punktacją za wykonanie zadań w kartach pracy oraz wysoką samooceną, zaakceptowaną przez nauczyciela, może otrzymać ocenę celującą z realizacji projektu „Góry Świętokrzyskie”. Warto podkreślić, że przy realizacji wycieczki – projektu zastosowano różne metody i formy pracy, pozwalające wykorzystać zainteresowania i predyspozycje uczniów a tym samym – indywidualizację zadań, dzięki czemu każdy uczeń miał w tym projekcie swoją szansę na sukces; mógł wybrać zadanie i opracować je sam lub we współpracy, z dowolnego źródła informacji i w dowolnej formie. Ważną rolę w projekcie mogli odegrać zarówno tzw. słabi uczniowie, jak i zdolni; słabsi z geografii, ale dość zdolni z informatyki, wyszukiwali wiadomości w Internecie czy np. opracowywali prezentacje multimedialne. Uczniowie zdolni mogli się

wykazać, pełniąc funkcje liderów grup, przewodników, ekspertów na trasie wycieczki i prezynterów efektów opracowań orazpracy w terenie. Ważne – na podsumowanie wycieczki – projektu warto zaprosić dyrektora szkoły, nauczyciela informatyki i innych nauczycieli, z którymi współpracowaliśmy podczas przygotowania się do wycieczki lub w czasie jej realizacji; będzie to znakomita okazja do podziękowania i pokazania, że współpraca przyniosła korzyści.

Kompetencje w zakresie: rozumienia i tworzenia informacji, wielojęzyczności, matematyczne oraz kompetencje w zakresie nauk przyrodniczych, technologii i inżynierii, osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się.